

ZUS [Zones Urbaines Sensibles]
Elma van Boxel and Kristian Koreman

Laboratorium Rotterdam: DECODE SPACE! In Search of New Perspectives on/ for Public Space Case study: Erasmus Medical Centre

Discourse

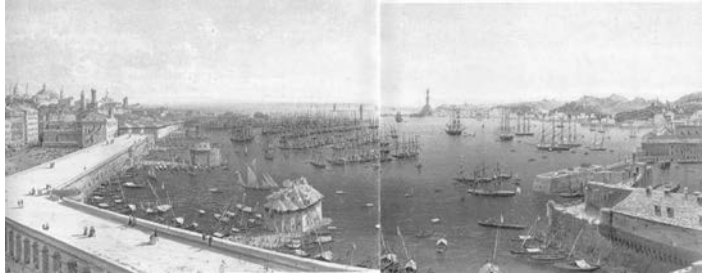
The ease with which the term 'public space' is used stands in sharp contrast with its complexity, which flows from the world of mixtures, gradients and sometimes deliberately ambiguous demarcations between the public and the private domain. Truly private space is clearly marked off by walls, fences and locks. But truly public space, characterised by openness and randomness, is being gradually replaced by space in which use, behaviour and experience are regulated in more or less subtle ways.

In an era of dwindling government involvement and rising privatisation, it is necessary to develop new methods, tactics and perspectives through which the new, hybrid private-public spaces can be understood and designed. In a city like Rotterdam, which has been constructed with a generous surplus of public space (urban-planning buffer zones to accommodate future developments), it is in fact imperative to allow private parties to participate, if an adequate level of quality is to be achieved.

Therefore the discourse is no longer limited to a traditional spatial vocabulary; instead it will, for example, have to conceive of potential alliances. A successful public space stands or falls according to the quantity of codes placed upon it, which are in turn determined by the parties that finance the space. By creating boundary-breaking and unexpected connections, private money can be harnessed to produce quality *public* space.

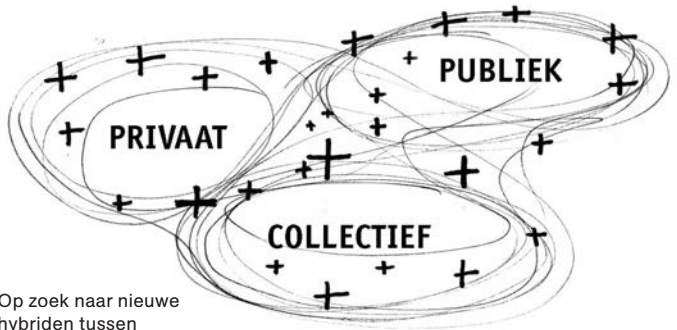
The Medical Enclave

With AIR's *Laboratorium Rotterdam* we investigate the complexity of the public space via three concrete design cases, three metro station environments. The metro stations selected, Dijkzigt, Maashaven and Slinge, are

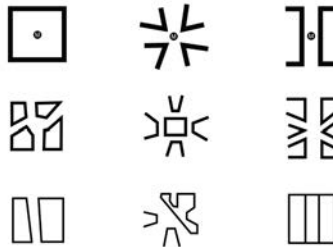
Entrepotgebouw in Genua, negentiende eeuw
Een privaat-publieke samenwerking avant la lettre. Voorwaarde voor het ontwikkelen van de pakhuizen op de kade was dat het dak een publieke promenade werd

Entrepot building in Geneva, nineteenth century
an example of private-public cooperation *avant la lettre*. A public promenade on the roof was a condition for the development of the warehouses

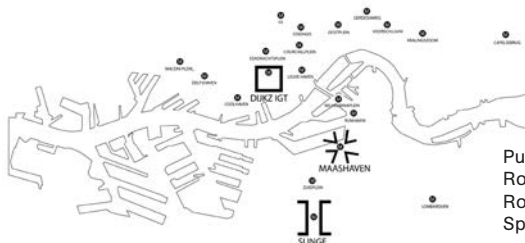

Op zoek naar nieuwe hybriden tussen publiek, privaat en collectief / In search of new hybrid spaces: a mix of public, private and collective

Matrix
Raamwerkonderzoek: Dijkzigt (enclave), Maashaven (knooppunt) en Slinge (tussen) geven als representatieve dwarsdoorsnede van het Rotterdams stedelijk weefsel aanleiding tot kruisbestuiving en nieuwe hybriden

Matrix
Outline research: Dijkzigt (enclave), Maashaven (node) and Slinge (in-between), as a representational cross-section of Rotterdam's urban fabric, suggest new forms of hybrid space

Publieke Ruimte Atlas Rotterdam / Atlas of Rotterdam's Public Space

ZUS [Zones Urbaines Sensibles]
Elma van Boxel en Kristian Koreman

Laboratorium Rotterdam: DECODE SPACE! Op zoek naar nieuwe perspec- tieven op/voor de publieke ruimte *casestudy:* *Erasmus Medisch Centrum*

Discours

Het gemak waarmee de term 'publieke ruimte' wordt gebruikt, staat in een scherp contrast met de complexiteit ervan. Die complexiteit komt voort uit de wereld aan mengvormen, gradiënten en soms opzettelijk onduidelijke afbakeningen tussen het publieke en het private domein. Echt private ruimte is duidelijk afgebakend met muren, hekken en sloten. Maar echt publieke ruimte, die zich kenmerkt door openheid en onbestemdheid, wordt in toenemende mate vervangen door ruimte waar gebruik, gedrag en beleving op meer of minder subtiele wijze worden gereguleerd.

In een tijd van terugtrekkende overheid en oprukkende privatisering is het nodig nieuwe methodieken, tactieken en perspectieven te ontplooiën waarmee de nieuwe hybride privaat-publieke ruimten kunnen worden begrepen en ontworpen. In een stad als Rotterdam, die is ontstaan met een ruime overmaat aan openbare ruimte (stedenbouwkundige bufferzones om toekomstige ontwikkelingen op te vangen), is er zelfs een noodzaak om private partijen te laten participeren, wil een behoorlijke kwaliteit gehaald worden.

Het discours beperkt zich dan ook niet meer tot een traditioneel ruimtelijk vocabulaire, maar zal bijvoorbeeld ook mogelijke allianties moeten meedenken. Een succesvolle openbare ruimte staat of valt bij de hoeveelheid codes die er worden opgelegd, die op hun beurt worden bepaald door de partijen die de ruimte financieren. Door grensover-stijgende en onverwachte koppelingen te maken, kan privaat geld worden aangewend om kwalitatieve openbare ruimte te produceren.

Drie metrolocaties vormen een doorsnede in het stedelijke krachtenveld van Rotterdam: van monopolie (Dijkzicht) via concentratie van partijen (Maashaven) naar programmatische leegte (Slinge) / Three metro locations show a section of the urban spheres of power in Rotterdam: from monopoly (Dijkzicht) via the concentration of parties (Maashaven) to programmatic emptiness (Slinge)

Erasmus MC: een soevereine enclave midden in de stad, met aangrenzend woonwijken, het Euromastpark en het Museumpark / Erasmus MC: a sovereign enclave in the middle of the city, adjacent to residential areas, the Euromast Park and the Museum Park

quintessential links between different layers, landscapes, public and private areas, making them cases of particular interest. Taken together, the station environments present a representative cross-section of Rotterdam's urban fabric.

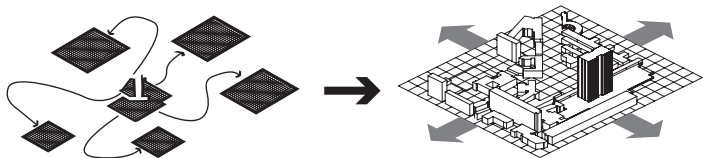
Among the selected metro stations, the case of Dijkzigt, investigated by Studio Popcorn, manifests itself as the most monopolistic enclave in the city. Metro station Dijkzigt is located near the Erasmus Medical Centre (EMC), which ranks as the region's second-largest employer, after the port. Every day, 10,000 to 15,000 people go in and out of the complex to work or to undergo treatment. Measuring 400 x 400 m and outfitted with many internal facilities, it forms a so-called 'City within a City'. In addition, most of its traffic is regional, national or even global, meaning a direct connection with its surroundings is not self-evident. In fact, more than 80 per cent of the perimeter of the complex seems to disavow its environment absolutely, and therefore the complex can be categorised as an enclave. The identity of the metro station visualises this as well, as a little anonymous plaza with some unimpressive greenery.

The question, of course, is why one would expect more, and whether it matters that a part of the city behaves in this way? But the counter-question would be: Why is the potential of such a complex not being harnessed to contribute to a vibrant city? Why are the private parties not being challenged to 'make a city'? It is precisely this last question that forms the basis of the *Laboratorium's* brief, because, since the introduction of the market, urbanness has only been considered to a limited extent, and often what has mattered more has been the project in and of itself.

With a complex like the EMC in particular, situated next to the Museumpark and the Euromast Park, it seems obvious that various connections could be made between the art institutions and the EMC, between the EMC and the Museumpark and between the EMC and the Euromast Park. On the one hand, the EMC could use the green spaces as a *healing environment*, and on the other hand the public could make use of the facilities and infrastructure in the complex. This exchange mechanism is comparable to that of an airport like Schiphol. Only a portion of the functionality of its complex is related to flying (air side), the majority consists of catering and lodging, entertainment and shopping (land side). In this way, a complex like this moves beyond mono-functionality and takes its place within the urban network by means of public space. Previously held workshops have demonstrated an absolute readiness and willingness on the part of all parties

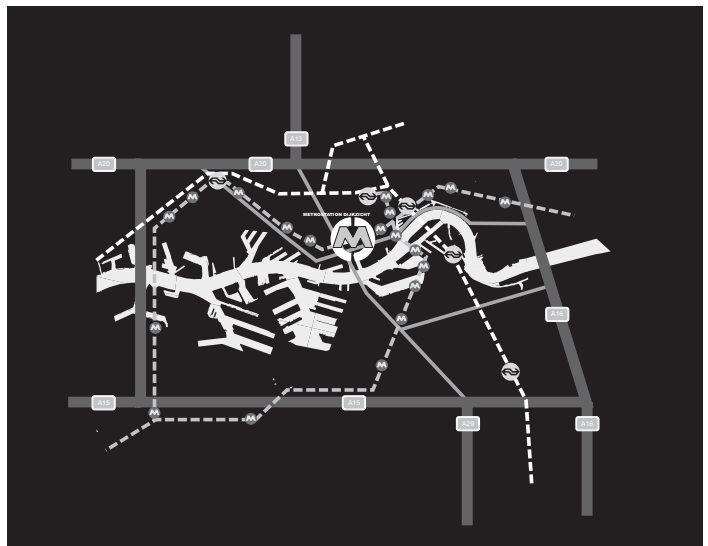

Ingang metrostation Dijkzigt / Entrance subway station Dijkzigt

Metrostation Dijkzigt: versterking van stedelijkheid / Subway station Dijkzigt: intensified urbanity

Metrostation Dijkzigt als 'healing environment' / Subway station Dijkzigt as 'healing environment'

De medische enclave

Met het Laboratorium Rotterdam van AIR onderzoeken we de complexiteit van de openbare ruimte via drie concrete ontwerpcases: drie metrostationomgevingen. De geselecteerde metrostations, Dijkzigt, Maashaven en Slinge, verbinden bij uitstek verschillende lagen, landschappen, publieke en private gebieden, en zijn daarmee interessante cases. De stationsomgevingen laten samen een representatieve dwarsdoorsnede zien van het Rotterdams stedelijk weefsel.

Binnen de geselecteerde metrostations manifesteert de door Studio Popcorn onderzochte case Dijkzigt zich het meest als monopolistische enclave in de stad. Metrostation Dijkzigt is gelegen bij Erasmus Medisch Centrum (EMC), dat na de haven de grootste werkgever van de regio vormt. Dagelijks gaan 10.000 tot 15.000 mensen in en uit het complex voor werk of vanwege een behandeling. Met een afmeting van 400 bij 400 meter en vele interne voorzieningen vormt het een 'stad in de stad'. Daar komt bij dat de meeste bewegingen regionaal, landelijk en zelfs globaal zijn, waardoor een directe aanhechting met de omgeving niet vanzelfsprekend is. Van ruim 80 procent van de randen van het complex is zelfs sprake van absolute ontkenning en is het complex daarmee te categoriseren als een enclave. De identiteit van het metrostation verbeeldt dit ook als zijnde een anoniem pleintje met wat onbeduidend groen.

De vraag is uiteraard waarom je meer zou verwachten en of het uitmaakt dat een deel van de stad zich als zodanig gedraagt? Maar de tegenvraag zou zijn waarom de potentie van een dergelijk complex niet wordt aangewend om bij te dragen aan een levendige stad? Waarom de private partijen niet worden uitgedaagd om 'stad' te maken? Juist deze laatste vraag ligt ten grondslag aan de opgave van het Laboratorium, omdat er sinds de intrede van de markt slechts in geringe mate stedelijkheid is beoogd, maar het veeleer ging om het projectmatige project *an sich*.

Met name bij een complex als het EMC, gelegen aan het Museumpark en het Euromastpark, ligt het voor de hand verschillende koppelingen te maken tussen de aanwezige kunstinstellingen en het EMC, tussen het EMC en het Museumpark en tussen het EMC en het Euromastpark. Aan de ene kant kan het EMC de groene ruimten gebruiken als 'healing environment', aan de andere kant zou het publiek gebruik kunnen maken van faciliteiten en infrastructuur in het complex. Deze wisselwerking is te vergelijken met die van een vliegveld als Schiphol. Slechts een deel van de functionaliteit van het complex heeft betrekking op het vliegen (*air-side*), daar het merendeel bestaat uit horeca, en-

Een eigen regime van regels en straffen /
An individual regime of rules and penalties

Een controle van de toegangswegen /
Controlled access and entrypoints

to work for the 'city's interest', but the right idiom still has to be invented in the course of the *Laboratorium*. Within this research, the periphery of the area represents an important challenge, as a literal interface between the private and the public domain.

Planned Stages

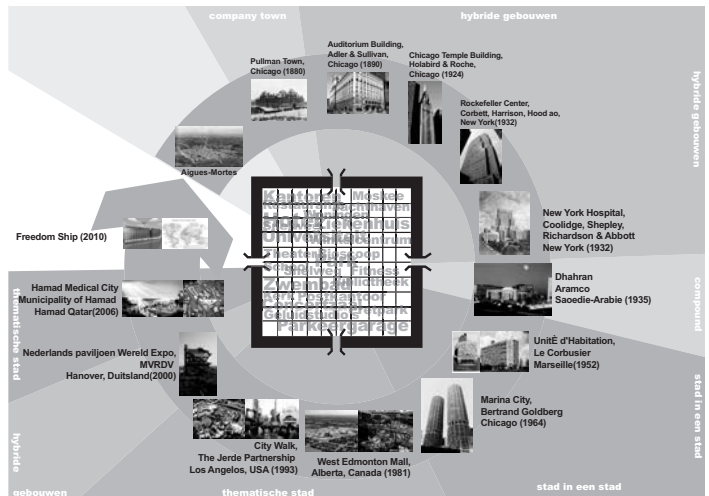
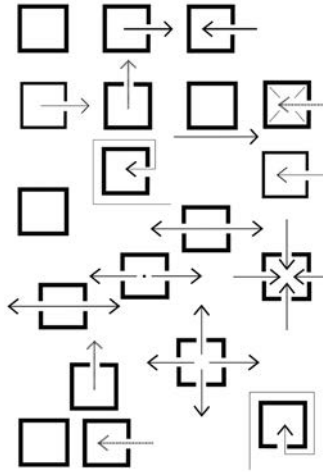
Because the *Laboratorium* wants to deal with the pragmatic aspects of the general interest, and thereby do justice to reality, directly interested and affected parties are involved with the project at an early stage. In this regard, it is evident that in the case of the EMC this includes only a few big players. Ultimately the *Laboratorium* aims to decode the 'alliance landscape' of an area like this, in order to develop adequate tactics that go beyond the apparent contradiction of public-private.

In the subsequent stages, the research results will be translated into diagrams, which are both dimensional and an indication of the power arena and identity. An atlas and a matrix will be created, which will demonstrate various examples and gradients of private-public city production. This can serve to remedy the lack of knowledge and reference during difficult discussions on privatisation of the public space, so that there can be a conscious choice for extensive privatisation or instead for a strong and active government.

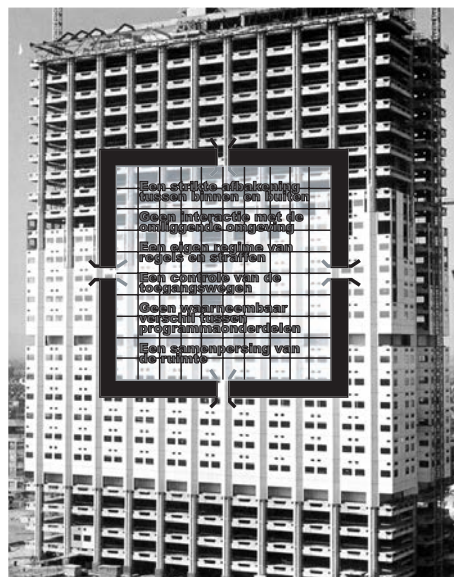
Translation: Pierre Bouvier

At the time of this writing, the investigation is just getting underway, and the insights and diagrams presented must be seen as the first rough suggestions. The final design research will be published in February 2007 under the title *DECODE SPACE! New Perspectives On/For the Public Space*, ZUS by commission of the AIR Foundation. Co-authors: Studio Popcorn (Dijkzigt), Johan de Wachter and Andries Geerse (Maashaven) and The Powerhouse Company (Slinge).

Domeinnotatie /
Domain notation

Geschiedenis van de
Urban Container /
History of the Urban
Container

Kenmerken van de
Urban Container /
Characteristics of the
Urban Container

